

צילום: אריק סולטן

עידית בר (59) חוקרת החברה והתרבות הערבית והמוסלמית, ומגישה שותפה של ההסכת "בנת חלאל" על נשים במרחב התיכון

מאז 7 באוקטובר התמסרתי לספרים על האסלאם וארגוני טרור

השפעת המלחמה מאז אירועי 7 באוקטובר, כמעט נפרדתי לשלום מקריאת פרוזה והתמסרתי כולי לספרים על האסלאם וארגוני טרור – כאילו חיפשתי פיצוח נוסף למשוואה הבלתי אפשרית של המציאות. אבל בחודשים האחרונים, למען השפיות ולמען הנפש, חזרתי להכניס קצת גיוון לחיי הקריאה.

שיטת מיון הספרים שלי היו אמורים להיות מסודרים להפליא לפי קטגוריות מדויקות. אבל ברבות הימים יצר האספנות השתלט עלי, ולא יכולתי להתאפק מלקנות עוד ועוד ספרים כדי להעשיר את האוסף שלי. וכך, במקום סדר מופתי נוצר בלגן מפואר, שמתוכו אני תמיד מצליחה לשלוף בדיוק את הספר שאני מחפשת.

תכולת הספרייה הספרייה שלי היא כמו מפעל קטן של ידע, עם דגש חזק על ספרי עיון שמאפשרים לי להעמיק בנושאים שמעסיקים אותי: תוכנות על החיים, בריאות, היסטוריה, שירה ופרוזה. אבל החלק המרכזי והיקר ביותר הוא כמובן ספרי ערבית ואסלאם, שמלווים אותי מאז תקופת הלימודים על המזרח התיכון באוניברסיטה העברית, לצד אוסף מרשים של מילונים ופתיגים ערביים.

מדף קרוב ללב מדף אחד שגורם לי להתאהב בו שוב ושוב הוא מדף ספרי הפתיגים הערביים. בעולם הערבי, פתיגים הם הרבה יותר מקישוט לשוני; הם חלק בלתי נפרד מהתקשורת, והתבלין שמחיה כל שיחה.

על ארבעה ספרים

פניני ערב
מבחר פתיגים ומטבעות לשון בערבית הארצישראלית
בן ציון אלקלעי ויחיאל קארה / משרד הביטחון,
1993

לפתיגים העממיים בעולם הערבי יש קסם מיוחד – הם כמו מראה שמשקפת את הדיאלקט הארצישראלי התרבותי של החברה. זהו אוצר בלום של חוכמת חיים, ערכים ורעיונות שעברו מדור לדור, ודרכם אפשר להבין את הלב הפועם של התרבות הערבית. פתיגם ערבי אומר: "הפתיגם בדיבור הוא כמו מלח באוכל". בלי מלח, האוכל פשוט תפל. אז אם אתם רוצים לטעום מתבליני החוכמה של התרבות הערבית, זה הספר עבורכם.

תעשיית השקרים
מדיה, אקדמיה והסכסוך הישראלי-ערבי
בן דרור ימיני / ידיעות ספרים, 2014

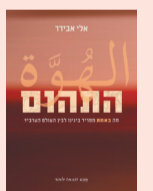
העיתונאי הוותיק מוזכר לנו את חשיבות האמת במאבק מול ההאשמות שמופנות נגד ישראל באקדמיה ובתקשורת העולמית. בסכסוך הישראלי-ערבי יש תעשייה משומנת של שקרים, וימיני מפרק אותם לגורמים. נדמה שדווקא עכשיו הספר הזה רלוונטי מאי פעם. מסע ההכפשה נגד ישראל – עם האשמות על "פשעים נגד האנושות" ו"טיהור אתני" – רחוק מלהיות חדש, אבל בעידן שבו השקר מנצח בקרב על דעת הקהל, זהו כלי הכרחי לכל מי שרוצה להילחם בשקרים ובהונאות.

פרקים בתולדות הערבים והאסלאם
עורכת: חוה לצרוס יפה / רשפים, 1975

ספר שמלווה אותי מאז ימי התואר הראשון ועד היום. רפיו מצהיבים, אך כמו יין טוב הוא משתבח עם הזמן. כשאני צריכה להיזכר בפרט או בתאריך בתולדות האסלאם, אני שולפת אותו מהמדף והוא שם בשבילי, כמו חבר ותיק. הספר הזה הוא בדיוק מה שצריך מי שרוצה להכיר את האסלאם על קצה המזלג, ולגלות את האירועים שעדיין מעצבים את תודעתם של המוסלמים. כשמבינים את ההיסטוריה, קל יותר לפענח מה שמתרחש במזרח התיכון של ימינו.

התהום
מה באמת מפריד בינינו לבין העולם הערבי
אלי אבידר / אגם, 2011

אבידר, יליד מצרים ששירת באמ"ן ובמש"ר החוץ, מספק תובנות עמוקות על העולם הערבי, ועל הערכים והתפיסות שמניעים את התרבות המזרח-תיכונית. הוא חושף טעויות חוזרות של המערב, שלא מצליח להבין את "הראש המזרח-תיכוני", ומלמד להפיק לקח מטעויות העבר ולנהל משא ומתן נכון. הספר רלוונטי גם כיום, מאתגר ומאיר זוויות חשיבה חדשות בנימה חדה ומדויקת, שמשאירה אותך לחשוב גם לאחר סיום הקריאה.